

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2013-05-22

Närvarande: F.d. justitieråden Susanne Billum och Dag Victor samt justitierådet Annika Brickman.

Tekniska föreskrifter för fartyg på inre vattenvägar

Enligt en lagrådsremiss den 8 maj 2013 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i fartygssäkerhetslagen (2003:364).

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Per Håvik.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Allmänt

I remissen föreslås ändringar i fartygssäkerhetslagen i syfte att genomföra vissa delar av EU:s regelverk om inlandssjöfart. Lagändringarna är i stor utsträckning av ramkaraktär och förutsätter att närmare föreskrifter utfärdas av regeringen eller på myndighetsnivå. Det bakomliggande regelverket är omfattande och tekniskt kompli-

cerat och det är redan av detta skäl inte möjligt för Lagrådet att bedöma om de lagändringar som nu föreslås är tillräckliga för att genomföra rättsakterna i aktuella delar. Av remissen framgår vidare att ytterligare utredningsarbete krävs för ställningstagande till vilka lagändringar som är påkallade för att genomföra andra delar av regelverket.

Det är därför svårt att överblicka räckvidd och konsekvenser av de nu föreslagna lagändringarna. De nya begrepp som används har vidare inte definierats eller förklarats närmare och det kan exempelvis ibland råda tvekan om en regel avser såväl havssjöfart som inlands-sjöfart eller endast endera (se nedan angående 7 kap. 11 § i lagförslaget, jfr 1 kap. 4 §). Den närmare innebörden av det föreslagna bemyndigandet kan inte heller anses klar (se nedan angående 7 kap. 1 §).

Lagrådet anser sammanfattningsvis att det remitterade förslaget är i behov av viss bearbetning innan det läggs till grund för lagstiftning. I det sammanhanget bör även författningskommentaren ses över. Enligt Lagrådets mening är det inte lämpligt att sammanföra paragrafer hämtade från olika ställen i lagen till en gemensam lång kommentar oavsett om bestämmelserna har en gemensam bakgrund. En sådan utformning underlättar inte kommentarens funktion, nämligen att ge vägledning inför tillämpningen av en viss bestämmelse.

Lagförslaget

3 kap. 1 a §

Vid föredragningen har upplysts att avsikten är att alla sådana fartyg (och flytande utrustning) som anges i paragrafen, med det undantag

som anges i sista stycket, ska vara skyldiga att ha antingen ett gemenskapscertifikat för inlandssjöfart (varmed avses ett certifikat utfärdat med stöd av direktiv 2006/87/EG) eller ett certifikat utfärdat i enlighet med artikel 22 i den reviderade konventionen för sjöfarten på Rhen. Att lagtexten trots detta utformats med en särskild reglering för utländska fartyg har förklarats med att svenska fartyg inte kan få ett s.k. Rhencertifikat. Även om detta är riktigt motiverar det enligt Lagrådets uppfattning inte att lagregleringen uppdelas på det föreslagna sättet.

Även i vissa andra hänseenden finner Lagrådet att förslaget utformats på ett inte helt tillfredställande sätt. Lagrådet förordar att paragrafen i stället ges förslagsvis följande lydelse:

Följande fartyg ska när de trafikerar inre vattenvägar ha ett gemenskapscertifikat för inlandssjöfart enligt direktiv 2006/87/EG eller ett certifikat utfärdat i enlighet med artikel 22 i den reviderade konventionen för sjöfarten på Rhen:

1. passagerarfartyg,
2. bogserfartyg och skjutbogserare som är avsedda att bogsera, sidobogsera eller skjuta på antingen sådana fartyg som avses i 3 eller flytande utrustning, och
3. andra fartyg som har en längd av minst 20 meter, eller för vilka produkten av längd, bredd och djupgående ger en volym på minst 100 m³.

Flytande utrustning ska också ha något av de certifikat som anges i första stycket vid trafik på inre vattenvägar.

Havsgående fartyg som har giltiga certifikat för havsgående trafik behöver trots första stycket inte ha något av de certifikat som där anges när de tillfälligt trafikerar inre vattenvägar.

7 kap. 1 §

I paragrafen finns för närvarande ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om vilka fartområden som ska finnas. Enligt förslaget ska härutöver anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka zoner som ska finnas och vilka inre vattenvägar som ska ingå i varje zon.

Lagrådet konstaterar att förutom i den aktuella paragrafen så förekommer uttrycket fartområde endast i 5 kap 11 § och uttrycket zon endast i den föreslagna nya lydelsen av 6 kap. 1 §. Vilken innebörd som uttrycken har framgår inte av dessa bestämmelser. Det måste betecknas som otillfredsställande att lagen inte ger underlag för att bedöma vilken innebörd som ett bemyndigande har.

En möjlighet att i viss mån läka denna brist synes vara att föra in en bestämmelse i 1 kap. i lagen enligt vilken Sveriges sjöterritorium för sjöfarten ska delas in i fartområden och zoner samt i en författningskommentar till en sådan bestämmelse redovisa för begreppen och dessas EU-rättsliga bakgrund.

7 kap. 11 §

I paragrafen finns för närvarande bestämmelser om möjlighet att överlåta åt en erkänd organisation att utfärda och förnya sådana certifikat som anges i 1 kap 4 § åt en erkänd organisation. Dessa bestämmelser föreslås justerade bl.a. i syfte att motsvara kraven i 10 kap. 8 § regeringsformen.

Dessutom föreslås ett nytt sista stycke enligt vilket Transportstyrelsen ges möjlighet att överlåta åt ett erkänt klassificerings-sällskap (och i visst fall en erkänd organisation) att utfärda och förnya gemensamhetscertifikat för inlandssjöfart (som enligt förslaget inte ska nämnas i 1 kap. 4 §).

Lagrådet förordar att det föreslagna sista stycket tas upp som en egen paragraf (12 §). När det gäller lydelsen av 11 § bör det, exempelvis genom en hänvisning till 1 kap. 4 §, klargöras att den regleringen inte avser gemenskapscertifikat för inlandssjöfart. I den mån det som föreskrivs i 11 § andra stycket är avsett att gälla även

för överlåtelse att utfärda och förnya gemenskapscertifikat för inlandssjöfart måste detta särskilt anges i 12 §.